

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa J. López Bernagosi)

Aquest numero 15 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

INTENCIONS

CONTRA UN ROBINSON FEIXISTA

El senyor Jiménez Caballero és un escriptor castellà de la nova promoció. Un escriptor atacat de snobisme i de mania exhibicionista, un escriptor d'aquests que, amb més extravagància que talent veritable, viu en una escapatada i es creu poc menys que el centre de l'univers.

El senyor Jiménez Caballero és un escriptor de marcada tendència feixista, amic de Max Jacob, André Salmon i Curzio Malaparte. I amic de Cambó, Estelrich i l'exassembleista Sainz Rodríguez, tan ben rebut suara al Congrés. (1)

El senyor Jiménez Caballero — més Jiménez que caballero — fou un dels intel·lectuals que vingueren a Barcelona a celebrar un acte de solidaritat intel·lectual. Per a fer-se veure més, i per a fer riure la gent, per tal que no manqués la nota còmica, vingué disfressat.

El senyor Jiménez Caballero és director de La Gaceta Literaria i redactor o col·laborador d'El Sol, diari que fa de republicà, però que el fa molt malament.

El senyor Jiménez Caballero — que ha publicat un llibre autobiogràfic molt gracios titulat Yo, inspector de alcantarillas — es fa dir Gece, i El Robinson Literario de España.

Doncs, bé; aquest Robinson que nosaltres — i amb nosaltres tota la gent d'un cert bon sentit — voldríem veure tan lluny com l'heroi de Daniel Defoe, ha publicat un fulletó a El Sol, el diari monàrquic disfressat de republicà. L'ha publicat el tretze de setembre, fatídic aniversari de la més imbecil de les dictadures, i enyorant segurament els temps disbauxats de la dictadura. "El Robinson Literario de España" titula el seu fulletó "La República española como asunto catalán"; el dedica a don Ramon Menéndez Pidal, el comentador del Cid, que davant el problema de Catalunya ha tingut un gest incomprensiu i poc intel·ligent.

Aquest fulletó de "El Robinson" delata

(1) El deixaren sol.

una pedanteria, una egolatria intolerables i grotesques; un desconeixement absolut de la nostra vida espiritual, dels nostres ideals, dels nostres problemes; un baix desig de densificar i enterbolir l'atmosfera al nostre entorn; un centralisme que en el fons no és més que provincianisme, isidrisme; un intent covard de descrèdit i de menyspreu.

Don Ramon Menéndez Pidal deu haver quedat molt content de la dedicatòria. "El Robinson" amb el seu fulletó, no ha servit ni la República ni la llibertat ni la intel·ligència: ha servit la monarquia, la dictadura. El fulletó d'"El Robinson" és una paletada d'odi, de bilis, de veri, llençada al rostre de Catalunya. Oblidant que Catalunya havia

rebut aquest beneit més bé del que ell mereixia.

Diu "El Robinson", amb una veritable complaença, parlant de l'arribada d'En Francesc Macià a Madrid, el Madrid oficial que fa pudor de burocràcia i relevo de la guàrdia:

"En la estación había poca gente. En los alrededores, ninguna. Madrid no se dió por aludido de la llegada del caudillo catalán... Pero pueblo, masa, fervor, ninguno"

No obstant, nosaltres hem vist fotografies de l'arribada de don Francesc Macià a Madrid. I en les fotografies Macià apareix voltat de poble, els obrers pujaven a la teulada dels vagons.

Sequeix el Robinson, el Robinson amic de Cambó i de Sainz Rodríguez, l'enamorat de les dictadures, del turisme i del feixisme intel·lectualoide:

"Cuando al día siguiente leí en los periódicos el "indescribible entusiasmo del noble pueblo de Madrid por el presidente de la Generalitat, me quedé estupefacto de la oficiosidad servil de la Prensa, acentuada bajo la República con más fuerza que bajo la Dictadura..."

"Madrid no se dió por aludido con la llegada del Avi..." "El caso es que Alcalá Zamora tuvo que encargarse del huésped casi personalmente... Como a cualquier indiano".

El Robinson, després, ve a Barcelona. Va a la plaça de la República. I diu coses tan inefablement gracioses com aquesta:

"¡Estas banderas catalanas guaida y rojo, donde se han refugiado los colores nacionales de la tradición nacional, de la tradición española!"...

"El Avi saludaba y sonreía, tal que un Mussolini vestido de Gandhi".

...Hi ha una manifesta mala fe en el fulletó del pobre Robinson; una manifesta ignorància. Es inoportú publicar-lo en aquests moments, és descobrir-se.

Però al seu autor i a El Sol ja els havíem descobert fa temps: fan pudor de feixisme, de monarquia.

Sortosament, aquest "Robinson" es troba tan solitari a Madrid com el Robinson autèntic de Defoe.

Lluís CAPDEVILA

—Jo que era el rei del mar i del món, ara em sembla que vaig perdent terreny.

Quan Nicet Alcalá Zamora deixi d'ésser President del Consell de Ministres, Catalunya té un deure amb aquest home que té la dignitat de la paraula donada. El més bell carrer de Barcelona ha d'ésser per qui, com Nicet Alcalá Zamora ha representat el més bo del nou esperit de l'Espanya redimida i ho ha posat al servei de la causa de Catalunya.

República de treballadors

Els socialistes o els radicals socialistes han tingut la pensada genial — com tots sabeu — de declarar l'Estat espanyol República de treballadors, encara que sigui amb l'atenuant de totes classes.

La resposta immediata, sagnant, l'ha donat el poble al carrer, al cafè, a tot arreu.

¿República de treballadors? Sí. De treballadors assassinats, han dit uns, referint-se a la llei de fugues.

De treballadors que no treballen, han afegit els altres.

¿Que no treballen, perquè no poden o perquè no volen?, preguntem nosaltres ara.

Hi ha de tot, en aquesta Espanya de "pandereta" amb una República de "pandereta" també.

Hi ha ciutadans que no treballen perquè no tenen feina ni en troben, malgrat haver-la cercat amb santa insistència.

I n'hi ha que no han treballat mai, ni ganes.

En un sentit i altre, sembla una ironia, això de la República treballadora.

¿Què més voldrien, que fos quelcom més que una frase ço de la República dels treballadors, els que viuen ja fa mesos de la migrada caritat oficial?

Quant als rendistes, als explotadors, als paràsits, els deu haver produït un efecte altament còmic la humorada dels nostres diputats.

Una Cambra de la que forma part En Romanones — posem per treballador benemèrit — votar aqueix sarcasme!

I d'En Largo Caballero, Saborit i altres "fieras" socialistes de la Casa del Poble madrilenya, ¿què me'n dieu?

Sí, sí. La República ha d'ésser de treballadors.

Però que comencin per donar exemple els que prediquen.

Panorames

L'estudi de la nova Constitució del país, que s'està portant a terme en aquesta hora, admet una inacabable sèrie de consideracions que sempre ens condueixen al mateix lloc, que sempre ens demostren decisivament la necessitat d'establir, amb els fets, una mètrica subordinació, prou capaç per a salvar-nos de la caiguda en el buit, on quedés esquarterat el millor procés de percepcions.

Per culpa dels governants d'antany, no estem encara, ni de molt, situats en el pla que ens correspon dins el concert de les veus civilitzades. Hem viscut en un terme mig d'injustícia, de deficiència dura, d'illegalitat manifesta, sense obtenir cap mena de convivència amb els que deien ostentar l'autoritat. Per això ara, quan ha estat possible obrir els ulls i escrutar el tètric panorama nacional, ens hem trobat davant una realitat paorosa. Desconcertats, i en veure suficientment la nostra insuficiència, no ha calgut fer cap esforç mental per recollir la necessitat d'estructurar el país, disposant-nos d'una vegada a corregir els defectes que impossibilitaven la seva lliure expansió.

Ara les Corts constituents exerceixen aquesta obra constructiva que calia. Per l'hemicicle del Congrés passaran les qüestions més transcendents; i gràcies a la ponderació, a l'estudi serà i minucios dels problemes, quedarem redimits de tants anys de vergonya.

En aquesta tasca, però, sempre s'hi trobaran dificultats. Quan es tracta de donar una constitució, els diversos nuclis d'opinió, forçosament, ineludiblement, surten a defensar els respectius punts de vista. I per això cal una mesura i un tacte. La vida és multiforme i contingent, i cadascú de nosaltres la comprèn a la seva manera. Per això s'imposa una gran dosi de tolerància, un terme mig de comprensió, perquè d'altra forma no és gens fàcil d'establir una harmònica convivència. Assumits com estem al procés de modificacions i rectificacions constants, cosa perfectament lògica per la nostra condició d'ésser eminentment socials, seria un absurd de suposar que la definitiva veritat

és l'exclusiu privilegi de tal doctrina o de tal sectarisme.

La tolerància, la comprensió, la serena percepció de les coses—patrimoni que hauria d'ésser de la mentalitat contemporània— són elements d'eficàcia essencial, rudimentària. Mai, absolutament mai, no queda justificada la intenció d'imposar les nostres idees. Durant la monarquia, era el pes de la idea adversa a la situació la que dominava, i la que va triomfar per un xardorós esclat de democràcia. En canvi, la minoria que ara es troba davant per davant de la realitat republicana, no podrà, per més que vulgui, per més dispendis que contregui, arribar a la victòria que sollicita amb el seu esforç. La única solució és la de llençar, a tot vent les idees que puguem estimar com a justes i profitoses, i és aleshores quan la nostra obra, si n'és mereixedora, despuntarà i trobarà lloc en el panorama de les realitats.

Coercitivament, estridentment, no s'extirpen els prejudicis d'un passat. El nostre poble—sotmès ara més que mai a una convalescència rigorosa—no pot apellar a cap altre procediment que el de l'evolució, d'acord amb les peculiaritats del medi en què viu d'un temps ençà. El mètode evolutiu és condició preeminent de tota positiva actuació biològica del país. Per això advoquem per què els debats encaminats a determinar concretament els diversos aspectes de la nostra vida col·lectiva siguin model d'austeritat, de comprensió, de veritable ordre, d'ordre en les idees i d'ordre en l'expansió d'aquestes idees.

Com a actors d'una hora que som, ens manca temps, en la variada escena de la vida, per a revestir la nostra visió d'un caràcter aproximadament complet. La nostra visió no pot ésser més que parcial i fragmentària, i per tal motiu és exigida una veritable col·laboració. No hi fa res que existeixin contradiccions, que hi hagi disparitat en els criteris. Cadascú que digui el que hagi de dir, i que el conjunt de les veus quedi harmonitzat.

L'única cosa censurable, en aquest moment, és el quietisme, l'estacionament vegetatiu que perd les millors iniciatives, i que

després exclou el dret d'opinar. Front a front d'aquest quietisme, ens situarem amb una vigorosa acció que confii resoltament el seu triomf destacat a la metòdica activitat de concertades iniciatives individuals i col·lectives. Aquesta actitud la prendrem, perquè si tenim consciència del moment, hem de prendre-la sense reserva, per a perfilar i orientar-la nova República.

Aquell que s'acredita d'estrident, d'intolerant, que pren actituds convencionals, no fa més que significar una malèvola afectació per la desaparició definitiva d'un passat oprobios. Sense aquesta mena de gent, crearem l'aristocràcia espiritual, que és l'autèntica, i destruïrem aquella que, sense tenir-ne el contingut, n'ostentava pomposament el nom, i que no donava per cert cap idea de la noblesa i la generositat, qualitats privatives de l'ànima veritablement aristocràtica.

J. M. LLADÓ FIGUERES

Veus de tardor

Quines de més apropiades? En arribar a l'estació de via estreta que ens anuncia que l'hivern és proper, fins l'intent de parlar de temes alegres i coses interessants es torna gris, tal com la pensa en evocar la tardania que deprimeix i angoixa l'afany de viure més de pressa.

Així, hom voldria, i no pot, parlar de la liquidació definitiva de Montjuïc, de les obres a fer per embelliment i neteja de la ciutat, de l'abatiment dels queviures, de la baixa dels lloguers, de la participació del treball en els beneficis, de la supressió d'impostos i cèdules als humils, compensada amb l'augment al luxe, a l'oci, a la renda estancada, del foragitament de corbs i vides contemplatives, de l'equitat amb les terres de la municipalització de serveis públics, de la nacionalització de carrils, mines, aigües, Banca i assegurances, en fi, de tantes altres coses que no es parla i haurien de fer-se ràpidament, i no es fan, ni tal vegada es faran. Així, doncs, parlem de la tardor i de la caiguda de la fulla, precursora de dies melangiosos.

I encara que recordem l'adagi que "qui es posa sota una fulla, dues vegades es mulla", enyorem la caiguda i aconsolem-nos pensant que "després d'una fulla ve l'altra" i... tombem la fulla.

Voldríem, però, conèixer l'origen, tan íntimament lligat amb la felicitat humana, sobre tot, el d'aquella famosa fulla que serví a Adam per demostrar a Eva que era diferent d'ella i tornar-la encuriosida.

L'origen, però, resta en el misteri, tal com el de les idees que s'estenen fins a oblidar-lo, arribant a la confusió d'expandiment de "ismes", fent la por, com succeeix amb el comunisme, que no deixa d'ésser una forma senzilla del socialisme, la paternitat del qual ens volen atribuir a Jesucrist, oblidant que 430 anys abans que el socialista Jesucrist, va néixer el supersocialista Plató, aquell gran filòsof espiritualista que, amb el seu tractat "República", va assenyalar els camins socials de veritable felicitat humana, i sobretot, l'autor de la cèlebre màxima, tan oblidada també, per a no practicar-la, que diu: "Amicus Plato, sed magis amica veritas".

Hi ha qui diu que no podem tornar als temps primitius, i, en canvi, qui sap?, potser seria preferible...

Altrament, el dia que cada u pugui dir i fer que la veritat sia abans que tot, com volia aquell, aquell dia, malgrat la caiguda de la fulla, no hi hauran motius per a veus de tardor, que, com aquestes, resulten grises...

I, això sí que no té volta de fulla.

LUÍS RAMÍREZ CARULLA

Correu de l'Estranger

LA CRISI DE LA LLIURA

El moment actual és un dels moments més crítics en la història de la Gran Bretanya. La crisi econòmica que flagella el món té com a causa immediata la descomposició de la societat capitalista (descomposició precipitada per la guerra europea) i la seva transformació en un règim de caràcter socialista o col·lectivista. Essent, doncs, l'imperi britànic l'organització més formidable del sistema capitalista, és en aquest imperi on més intensament havien de repercutir els fenòmens de la seva pregona transformació.

Així ha estat. La revolta de l'Armada britànica i l'enfonsada de la lliura són dos punts culminants en aquesta evolució de la societat. La setmana passada parlàvem de la revolta de l'esquadra anglesa; ara ens toca parlar de la crisi de la lliura esterlina.

La lliura era la moneda internacional. Una moneda que, en mig de les tempestes econòmiques més violentes, havia resistit sempre. La lliura era el símbol de la potència britànica. La lliura era la imatge del crèdit més sòlid i més ben assentat del món.

Però avui, després de la disposició del govern britànic renunciant al patró or per tal d'aconseguir determinats avantatges, passatgers, sens dubte, hom ja no sap quin és el valor de la lliura anglesa. El Banc d'Anglaterra — el reducte més formidable del capitalisme mundial—no pot seguir complint els seus compromisos!

La indústria britànica podrà ara resistir, en millors condicions, la competència estrangera; les pensions, els sous, els deutes públics seran pagats amb moneda depreciada. Doble guany! Però les conseqüències d'aquesta depreciació seran enormes per a tot Europa, i, sobretot, per als *Dominions*. Tot l'orgull, a més a més, de la vella Albíon queda esvaït en aquesta fallida!

L'ESPERIT DE LOYOLA

Emili Vandervelde, president de la internacional socialista, en un breu viatge al país basc, ha passat pel santuari de Loyola. La impressió que la casa central dels jesuïtes li ha produït és altament interessant en aquests moments de la presentació de l'Estatut basc — un Estatut sectari que ha dividit naturalment els bascos en dos fraccions.

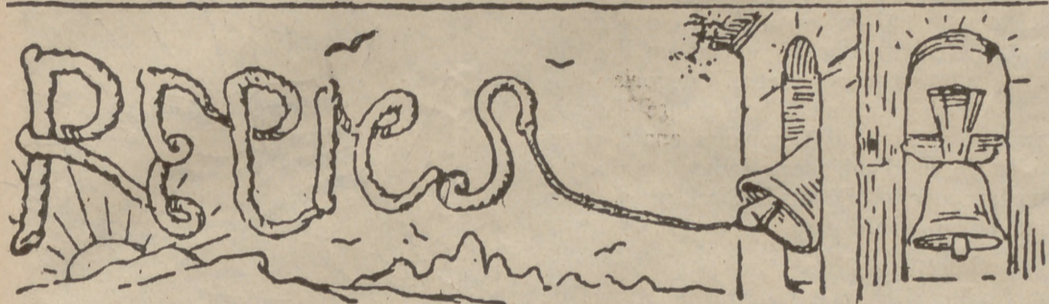
El senyor Vandervelde elogia la República espanyola i els seus homes. Però encara — diu — hi ha Pireneus.

Nosaltres — segueix — coneixiem el jesuïta francès, europeu, adaptat, transformat, superficialment si més no, per la civilització.

Però per a trobar-lo en el seu *estat pur*, tal qual eren els companys i deixebles d'Ignasi de Loyola, cal veure'ls a casa seva, en el seu lloc d'origen, en mig de les poblacions de la muntanya basca, que, en aquests moments mateix, tracten de mobilitzar contra la República, en defensa de la seva fe i de la seva puixança econòmica formidable.

El Santuari d'Azpeitia, flanquejat de col·legis en els quals els jesuïtes eduquen tota una joventut — una joventut laica i de seminaristes —, és per a l'Ordre una veritable fortalesa.

Hom veu sortir — segueix dient —, passejant-se per les carreteres, a la caiguda de la tarda, veritables ramats d'homes negres: pares jesuïtes autoritaris, d'aspecte inculte, mirant la gent i les coses amb un esguard de senyor absolut; joves seminaristes, grocs, prims, amb un aspecte llastimós de doble pobresa — pobresa física i, més encara, pobresa intel·lectual. — Hom rep la impressió — acaba Vandervelde — d'una Espanya d'antic règim, d'aquella Espanya fanàtica en la qual els soldats i els capellans formaven les dues castes dominadores.

“EL PASQUÍ DEL POBLE”

Ha sortit a la llum pública un nou fullet de la col·lecció “El Pasquí del Poble”, que publica el nostre volgut company Angel Samblancat.

Porta per títol aquest pamflet “El baldón de la ley de fugas” i és un comentari àcid i sagnant als darrers esdeveniments.

A veure si Rucabado, Civera i Sormaní i la resta dels membres del Sant Ofici de la Redacció de “Catalunya Social” denunciaran i faran recollir “El baldón de la ley de fugas”, com aconseguiren que la policia s’incautés de “Fuego en la casa de Dios” i que hom perseguís judicialment En Samblancat.

ELLS I NOSALTRES

Segons el senyor Bausili, regidor aciençat, el deute municipal que correspon a cada ciutadà de Barcelona és de 900 pessetes.

Molt bé... Però, ¿no seria just que als viviers i montsenys i barreres i milans i boscos, responsables directes d’aquest deute fantàstic, els en correspongués una mica més que als altres ciutadans que no ens enriqueïrem servint la dictadura?

EN CAMBÓ DESCOBREIX LA MEDITERRÀNIA

“La resposta automàtica de les classes treballadores—ha dit Cambó—a qualsevol iniciativa de violència d’altres classes socials seria la vaga general revolucionària, vista, a més a més, amb bons ulls per l’opinió”.

¿Ha calgut la República perquè el senyor Cambó comencés a veure clar?

DE MADRID ESTANT

Un xic d’història

En proclamar-se la República a la veïna nació portuguesa—octubre de 1910—, el Govern Provisional, que presidia Teófil Braga, sentí desitjos de legislar, sense esperar tan sols la reunió de les Corts Constituents. En la seva tasca legislativa va dominar tot seguit un sectarisme perfilat, influència que quedava ben justificada si hom tenia en compte que Portugal atribuïa, com un dels motius més eminents, l’adveniment de la República a l’omnipotència exercida per la clero i, sobretot, per l’Ordre de Sant Ignasi. La legislació del primer govern republicà, doncs, d’acord amb els desitjos del poble, va concentrar-se gairebé exclusivament a la persecució de les més destacades organitzacions religioses.

No cal dir que, com succeeix infal·liblement en aquests casos, els monàrquics, no prou segurs de la seva ideologia, ingressaren decididament a la República en qualitat de militants. Ja hem observat com es registrava a Espanya el mateix fenomen. Els més escrupolosos, però, sentiren des del primer moment una folla hostilitat al Govern republicà i procuraren entrebancar-lo a cada pas. No cal dir que es negaren a portar representants al Parlament, cosa que, encara que no sigui un considerable motiu, per raons que podeu suposar, en un país com el de Portugal, repercutia desfavorablement. Els republicans, mancats d’adversaris temibles, no saberen situar-se en el lloc corresponent, i tost començaren a distribuir-se en grups, que debilitaven, com és natural, en els primers moments, l’embranzida renovadora. Alfons Costa organitzà el partit democràtic, d’orientació radical; Almeida comandava l’evolucionisme; Camacho presidia els moderats; i Machado Dos Santos els republicans titulats independents.

En aquesta situació hom procedí a l’estudi i aprovació de la Constitució, tasca la-

Beneïda República que obres els ulls i despertes les intel·ligències!

SERENITAT

L’Estatut avança. No sense penes i treballs; però avança.

Si bé potser amb alguna limitació dolorosa, el Títol I de la Constitució espanyola, tal com ha estat aprovat amb l’esmena del senyor Alcalá Zamora, el fa viable.

Cal no perdre la serenitat. Malgrat totes les tempestats, malgrat els cavernícoles de Castella, la concòrdia és encara possible.

Cal no perdre l’esperança. Cal confiar en la República. Cal pensar que, amb la monarquia borbònica, el diàleg ni tan sols hauria estat possible. Cal mirar enrera un moment i recordar aquells temps ominosos en què els representants burgesos del regionalisme català pidolaven la llibertat de Catalunya de les mans d’un general abjecte...

Ara és tot un poble que la demana—dignament—en un règim democràtic.

Esperem, doncs.

EL GEST D’AMOR

Gregori Marañón, un dels pocs intel·lectuals castellans que en aquests moments de passió ha sabut conservar la seva intel·ligència lliure de prejudicis imperialistes i unitaris, ha declarat noblement:

“Cal donar a Catalunya el que és just que se li doni amb un gest d’amor i sense reserves. No ha estat encara fet aquest experiment ni per a ells ni per a nosaltres. Ara és el moment de fer-lo. I si el fem, aquest sol fet ens unirà per sempre”.

boriosíssima que queda perfectament comprovada, si hom té en compte que foren presentats onze projectes de Constitució, i finalment fou aprovada una llei fonamental, que el propi Teófil Braga s’atreïa a qualificar de droga. Aquesta Constitució tenia una mica de cada Constitució forastera. Hom acudí a consultar els textos aliens, però no sabé donar-hi l’harmonia que calia, tenint en consideració les modalitats del país veí. Sancionada el 21 d’agost de 1911, estableix l’existència de dues Cambres; un poder executiu exercit pel President de la República, elegit per quatre anys, pel Congrés, i pels seus ministres, tots ells amb responsabilitat dels seus actes, que podia ésser exigida per la Cambra sobirana.

No costà gaire, però, per tal que els caps polítics reincidissin en els defectes que tenien els partits monàrquics. Aquesta desorganització, però, va veure’s al·lisonada per múltiples experiències, i hagué de convertir-se en una compenetració veritable de tots els elements republicans, per tal d’afrontar el perill que significaven els “blancs” i els “rojos”. Els blancs, monàrquics convençuts, s’entretenien en incursions armades. Els vermells, republicans d’Alfons Costa, demanaven la instauració d’una república radical que implicava el sindicalisme revolucionari. Els obrers, que eren afectes al partit socialista, creat a mitjan de l’any 1910, simpatitzaren tot seguit amb aquesta orientació que hom volia donar a la naixent República, i es situaren en un pla francament revolucionari. L’any 1910 provocaren trenta-sis vagues, i el següent, quaranta-dues. Amb tal motiu—entenem-nos, amb el de l’obstrucció sistemàtica al progrés del nou govern del país—, recordem una frase llençada contra els lords per Lloyd George, en un parlament pronunciat a Escòcia: “¿Què faríeu, a Escòcia—preguntava als seus oients—, amb un gos que mossegues el bestiar de casa vostra? Probablement el penjarien per una pota, ¿oi? Doncs, bé—proseguia—nosaltres serem més indulgents, i no

penjarem els Lords, sinó que ens limitarem a lligar-los els peus. Així podran gesticular i vociferar, i ensenyar les dents i tot, però no faran mal a ningú”.

Així mateix havien d’haver fet a Portugal, i a Espanya, en instaurar, cada un d’aquests països, la República. Inutilitzar els enemics, sense arribar—si tant voleu—a tallar-los el cap, com de debò mereixien.

Tot això, naturalment, dificultà l’organització dels partits, i féu possible que els governs no tinguessin majoria parlamentària. Calia per força anar sempre al recurs de la coalició. Finalment, hom trobà una solució i pujà al Poder el partit democràta, presidit per Costa, el gener de 1913. Ell aconseguí posar un ordre relatiu, bo i plantejant tota una sèrie de problemes greus. Els partits, però, prosseguint en llur afany absurd d’obstrucció, es situaren en contra del Govern, i la situació esdevenia cada moment més crítica. Fou elegit, més tard—febrer de 1914—, Machado, per a conjurar-la, i amb un tacte admirable aconseguia aproximadament una conciliació. La República semblava afirmar-se, quan hom suscitava un dels conflictes més greus que la història registra: la guerra europea.

La història a Portugal continua. Nosaltres ens limitem a assenyalar aquesta experiència. Podria servir de molt a la nostra República. Si podem salvar els contratemps que la monarquia ens ha deixat com a herència, i no volem plantejar-ne voluntàriament d’altres, la República haurà estat guanyada. Si al costat del pes mort que portem d’uns anys ençà, nosaltres mateixos volem fer una obstrucció a la marxa ascendent del nou règim, podem afirmar resoltament que no queda un recurs, ni una solució, per a salvar-nos.

J. M. LL.

Apunt ciutadà

Plaça de Catalunya. Les vuit de la nit. Terrassa d’un cafè elegant.

Per les voreres, passa la modisteta que acaba de sortir de l’obrador: lleugera, picant fort amb els talons de sis centímetres d’alçada. I el dependent que fins l’endemà abandona el taulell, o bé el pupitre: passos més llargs i més lents. Alguna parella, caminant sense pressa, es diu lo de sempre; lo d’ahir, lo d’avui, lo de demà... Al mig de la plaça, uns infants amb llurs jocs posen la nota tendra; i discuteix més enllà, amb viu contrast, un grup d’obriers, sobre el problema social. A l’entorn, a les façanes de les cases, el pampallugueig dels anuncis lluminosos.

A la terrassa del cafè, poques taules resten buides; gairebé tota la concurrència és masculina, i hom observa que la majoria de les consumacions servides són begudes aperitives. S’oïa una suau remor de converses a mitja veu, ofegada molt sovint pel so greu dels clàxons dels automòbils, i pel “tinc tinc” un xic bucòlic de les campanetes dels tramvies. Això; la dona que crida: “el gordo”, i els crits dels venedors de diaris, torturen les oïdes de la gent.

A un recó de la terrassa hi ha, asseguda, una damisella d’aspecte estranger, que fuma, amb estudiada despreocupació, una cigarreta oriental. La flaire d’aquesta, barrejada amb el perfum que ella porta, produeix un “cock-tail”—diguem-ho així—que, entrant per les narius, enterboleix el cervell, tot fent pensar en mil bogeries...

Un infant que està a una taula veïna, li fa una rialleta. L’infant té ganes de jugar...

Ella, indiferent, es posa un xic de “rouge” als llavis...

EL NOI GRAN

En un poblet de la “província” de Toledo, la gent, empipada, ha tancat les autoritats a la presó.

Trist és confessar-ho, però són molts els pobles on les autoritats mereixen un tractament semblant.

FIGURES DEL MOMENT

Mr. Snowden ministre de finances anglès

Felip Snowden és dels pocs homes que han sabut domar-se personalment dels atzars misteriosos del destí. Veié la primera llum tot malaltís, esguerrat, níforme. Era fill d’una família pobra, quasi miserable. Els seus pares no pogueren donar-li cap ensenyança ni pagar-li la que donen els altres. Ell, però, amb el seu esperit fort—paradoxa del seu físic—anà adquirint coneixements i més coneixements, com pogué. Els aplicà a modelar-se, i encara es modela, pesi als seus seixanta-cinc anys de vida agitada i exemplar.

Actualment, és un dels dotze homes polítics que porten tota la direcció anglesa. La seva intel·ligència, el seu caràcter i, sobretot, la seva rectitud, triomfaren de tot i de tots. L’home que va néixer esguerrat, ara és respectat, admirat i obeït. Snowden és un cas de la democràcia anglesa. Tot ell és anglès, tots els seus actes són anglesos.

En unes declaracions de fa poc, va dir que l’experiència el va fer socialista. Potser que sigui així. Si ell ho assegura, deu ésser així. En un home com aquest, cada idea és una norma. S’ha d’acceptar com accepten els catòlics els sermons mercantils del papa (que al cel sigui). Creguem, doncs, aquesta idea, ja que discutir-la fóra posar-la en dubte. Un papa com aquest sí que és infal·lible.

Snowden va conèixer, primer que ningú, el “at first hand”. Va conèixer i atacar la vagància de les classes privilegiades. Fins es lliurà a l’oratória popular pels carrers i places. Parlà al poble, i el poble el va creure. MacDonald tingué també moltes analogies amb Snowden, parlant també al poble al bell mig del carrer. Resultat: són els dos millors oradors del camp laborista.

Entrà, doncs, en el socialisme, no per haver llegit a Carles Marx, sinó per la directa contemplació de la vida. Un home així no és gens d’estranyar que demanés la igualtat total de totes les democràcies, tant de dones com d’homes. Va atacar el poder de l’aristocràcia anglesa. Va protestar contra una política exterior i una diplomàcia tècnica que no hagueren tingut altra conseqüència que una guerra inevitable. La selvatjada 1914-1918 fou per molts socialistes més o menys radicals, una dura prova. Snowden i MacDonald l’atacaren i feren l’impossible per demostrar la monstruositat d’una guerra. Es va negar a fer discursos per obligar i embolicar els joves anglesos a participar a la matança. No era esguerrat, ell? Per què havia de fer-ne d’altres? Va defensar els principis de Wilson, i no és gens d’estranyar que veïés amb bons ulls la Revolució russa.

Aquest és l’home que en la conferència de La Haia va foragitar el domini de la nostra veïna França (que té per lema: Igualtat, Llibertat i Fraternitat): Londres el va rebre com un heroi nacional, com a veritable heroi que era, i el va ovacionar com es mereixia. L’anglès fred i sistemàtic es tirà al carrer per demostrar llatinement la seva admiració al gran home, tal com els avantpassats feren amb la despulla gloriosa de Nelson.

Des del nostre punt de mira mediterrani, Snowden és, en el camp de les finances, un moralista (no sé si l’Alba—recentment fracassat a Madrid—i Vidal i Guardiola—xiulat a Madrid i fracassat a Barcelona—opinaran igual). Mentre ha estat ministre d’Hisenda, la opinió pública estava convençuda que tot es compliria estrictament. Fins els banquers, lords, esquires, pars i clubmen creien que Gladstone havia ressuscitat!

Snowden és recte, dur, segur de si mateix. Es dels que va poc a poc, però ferm, rectilini. No diu res que no sàpiga com és, com era i com podria ésser. I pobret del que se l’hi posa al davant!

Aquest és l’home al qual el rei d’Anglaterra vol fer par. El seu naixement no pot implicar que s’assegui al costat d’altres pars, que s’ho mereix de veres. I des d’aquest republicaníssim moment ja no ens podem estranyar de res, absolutament de res, ni de què un “self made man” sigui fet par.

MIQUEL UTRILLO jr.

Espanya és un país de treballadors

Mentre ens deixin la sang i la carn del Salvador, encara podem anar tirant.

Botons de foc

A València, un canonge ha estat empresonat.

Per corrupció de menors?

Sí, perquè ha atacat la República, i la República també és menor.

Hi tornen a haver eleccions. El proper diumenge, demà, tornen a haver-hi eleccions. LA CAMPANA DE GRACIA us recomana dues candidatures: la de Felip Barjau i la de Josep Fontbernat.

Per amor a Catalunya i a la República, heu de votar a Felip Barjau, heu de votar a Josep Fontbernat.

No és un descobriment: "El Imparcial" segueix la seva politiqueta d'incomprensió i d'odi a Catalunya.

Però, encara surt, "El Imparcial"?

Voldríem saber si el general Mola ha tornat a ingressor a la presó.

Perquè el govern no en diu res. I el poble comença a escamar-se.

Ja s'ha parlat d'un complot per a instaurar una dictadura militar.

Si el govern fos veritablement un govern republicà, si sabés fer justícia, si donés al poble un exemple d'energia, no es parlaria de dictadures.

Sortosament, el poble vigila.

I el poble té una bona escombra per a totes aquestes pepes, per a tots aquests acaparadors de càrrecs, per a tots aquests republicans de pa sucat amb oli.

Els flequers volen augmentar el preu del pa, com conseqüència d'elles millores atorgades als obrers.

Però així ja no hi ha millores, perquè els obrers també mengen.

La veritable República, la salvació de la República, està en les esquerres.

Ja deuen estar més que escarmentats del tot dretista que hom vol donar a la República.

L'esquerra, és la força i la justícia; la dreta, és la feblesa i el negoci brut.

Pere Foix Cases publicà uns articles a "Solidaridad Obrera", atacant la dictadura de Carmona, a Portugal, i la de Mussolini, a Itàlia. Dues dictadures que ja costen massa sang.

Doncs bé; per defensar un ideal de llibertat, ha estat processat Pere Foix Cases.

Voleu dir que s'ha proclamat la República a Espanya? Voleu dir?

Calvo Sotelo no fa més que enviar cartes. I el que hauria de fer és venir.

Per tal que li posin les peres a "quarto"

Santiago Alba, el de l'entrevista amb el rei—avui, ex—a l'Hotel Meurice, ha fet declaracions i ha dit que era tan amic de Catalunya.

Catalunya, però, no vol amics d'aquesta mena. Catalunya vol amics més honorats.

El "chato" Fernández Valdés, l'amic de Barrera, és a la presó.

Segurament, aviat el veurem en llibertat provisional.

Francament, no en tindriem cap alegria.

I és a la presó un tal Molina, policia, molt amic de Martínez Anido.

No sabem per quin motiu. Però ésser amic de Martínez Anido ja és un motiu per estar empresonat.

Un altre que també ha entrat a la gàbia: Rodríguez de Viguri, ministre de l'ex-rei quan l'assassinat de Galán i García Hernández.

També ens en alegrem.

Martínez Anido diu que és pobre i que ell no té culpa de res.

Ja és cinisme!

No tenim res a dir a què la República sigui una "República de treballadors".

Però procurant que a l'esquena dels treballadors no hi visquin els ganduls.

Sembla que ara els capellans podran casar-se.

Però si molts d'ells ja es casaven... per darrera l'església!

Si els socialistes madrilenys no haguessin col·laborat amb la dictadura, aquesta no hauria durat tants anys.

Això ho sap molt bé Largo Caballero.

El senyor Alba ha dit que ell no era "sospechoso".

Home, no sigui barrut!

Jiménez Caballero, feixista, amic de Cambó i amic de les clavegueres, des de les pàgines de "El Sol", ha insultat Catalunya.

Oblidant la polidesa que Catalunya tingué envers ell, un dia.

Espurnes de la setmana

Hi ha un ciutadà, que es diu l'"Emiliano", que s'ha volgut venjar, al Parlament, de què l'haguessin tret del Govern Civil, de Barcelona, de la manera que el va treure En Lluís Companys, amb quatre amics. Si tant estimava a Espanya, si tant d'amor li tenia, per què no es feia fort a l'edifici del Passeig de la Duana? Tenia la policia a les seves ordres. Per què no fer front a la Catalunya de la Generalitat?

Va tenir por. I va deixar el camp lliure.

sortosament per a ell. Que no parli, doncs, de valentia qui en la nit del 14 d'Abril va sentir-se covard per abandonar un lloc que havia pres sense cap dret ni categoria.

I que no digui que el van treure els catalanistes. Amb Lluís Companys anava el regidor Josep Samblancat, radical, per a demostrar que el Partit Radical no el volia tampoc en aquella casa.

Nosaltres estem en contra de Miguel de Unamuno en la qüestió catalana. Naturalment. Però Unamuno, quan parla de Catalunya, no ho fa pas per odi, sinó sotmès a la tortura íntima del seu drama d'incomprens. Una cosa és discutir amb Unamuno, i una altra donar categoria a l'"Emiliano" o al Royo Villanova.

La lluita segueix ferma, categòrica; però els nostres diputats han estat dignes de la representació que ostentaven.

Mai com ara no estava tan prop de la seva llibertat, Catalunya.

Hem vist pel carrer algun ex-regidor de la dictadura. No se'l coneixia gaire, perquè anava sense albarda.

El baró de Viver segueix estiuellant a l'estranger.

Podem participar als nostres lectors que el senyor Cambó, contra el que ha dit, no vindrà a Espanya abans de finir l'any.

L'Estatut serà aprovat. Mal que pesi als quatre monàrquics que resten a la Cambra.

Crec que ja tenim dit, més d'una vegada, que el senyor Royo Villanova és un ximple. No res més que un ximple. Sí, com diu ell, té ací una majoria, que es presenti diputat. Ja veurà els vots que treurà.

El jove milionari senyor Bausili ha fet una exposició de les finances municipals. Ha parlat de milions, bilions, trillions, etc... Més que parlar de pessetes, sembla que parlava de distàncies astronòmiques. El felicitem per l'esforç de memòria que va fer.

Felicitem el senyor Lluhi i Vallescà perquè és dels polítics de l'Esquerra que no oblidia que cal combatre la Lliga cada cinc minuts.

Francesc Macià i Nicet Alcalà Zamora! Aquests dos exemples de bona fe haurien d'ésser la bandera del republicanisme nou.

Per més que hi facin els Royos Vilanovas i els «Milianos» Iglesias, Catalunya i Castella es donen la mà.

Alerta, amics! No us deixeu entabanar. Aquells que més criden, són els que fugen en l'hora de les responsabilitats.

El senyor Pociello no es presenta diputat. Ho sentim molt.

El cardenal Segura ja no és Primat de Toledo

Mai com en les presents circumstàncies es pot citar la frase famosa de "més papistes que el Papa". Mentre la Premsa reaccionària defensava a peu i a cavall el cardenal faciós i venia a presentar-lo com una mena d'apòstol, a Roma les coses prenen un altre caire i, al final, amb satisfacció de les dues parts litigants, Segura ha presentat la dimissió.

Ja sabem—i això ja ho ha remarcat la Premsa diària—el que, en realitat, aquesta dimissió significa. Jo no sé si la gent, ara, treurà de l'ocorregut la lliçó que se'n desprèn. Ja veuen els reaccionaris espanyols com es comporten les supremes autoritats de l'Església catòlica. Amb un admirable sentit de comprensió, que nosaltres, noblement, hem d'aplaudir sense reserves, el conflicte establert entre Roma i Madrid ha estat resolt a plena satisfacció del govern de la República.

Què diran, ara, "El Debate" i la resta de la Premsa afi? Quina defensa, després de la desautorització que aquest acte significa, tindran per les seves campanyes extremistes? Hi havia o no hi havia raó per a l'expulsió, tan comentada, del cardenal Segura? Era cert que en mans del govern hi havien documents que provaven la seva intervenció en determinats fets darrerament ocorreguts a Espanya?

"Renovar-se o morir", diuen. Millor dit: adaptar-se o desaparèixer. Aquest és el dilema que es presenta a la clerecia espanyola. O limitar-se a complir la seva funció religiosa, o suportar les conseqüències de la seva ingerència en la política. I no res més Recordo que, quan l'Exposició de Barcelona, vaig tenir ocasió de parlar amb un pare jesuïta belga. Era un home molt comprensiu, molt culte i molt liberal. I em va assabentar d'una cosa que els fanàtics haurien de tenir molt en compte. Bona part de l'ensenyament, a Bèlgica, està en mans dels jesuïtes. Però, saben per què? Doncs, senzillament, perquè el reglament del seu pla d'estudis prescriu que als alumnes dels col·legis de jesuïtes se'ls darà educació religiosa "única i única dels pares". Aquesta comprensió liberal, aquesta tolerància, és el que ha permès a aquesta ordre establir-se, per dir-ho així, les posicions que en molts anys havien conquistat a Brussel·les, a Anvers, a Lieja, a Namur... Que es prengui ací bona nota d'això, i, sobretot, quan es parla de la tolerància que en altres països hom té amb les ordres religioses, que es comenci per reconèixer, sincerament, en quines condicions actuen: si són un element cultural o si fomenten únicament el fanatisme i la violència.

AGUSTÍ PIRACÉS

Ah, badocs; no el tireu a terra. No ho veieu, que és un «tentetieso»?